

JUNI 2021

# E-BLADET



Friskis och Svettis  
fyller 30 år

Vandring i Bruegels fotspår

Profilen: Per

Vad händer egentligen på  
Château d'Argenteuil?

Bokrecension: Lastbart

Tre svenska föreningar  
i Belgien

200 år sedan NAPOLEONS död

Pussel

SWEDISH SUMMER  
WAFLE  
WITH  
ICE CREAM  
WHIPPED CREAM  
&  
FRESH STRAWBERRIES

**K**ära medlemmar,  
ett av de engelska ord som införlivats i vardagsspråket och ältats i oändlighet under pandemi-åren är *resilience*. Det har seglat upp som ett av de viktigaste honnørsorden och en fundamentalt betydelsefull egenskap. I varje tal som hålls på engelska till studenter och konfirmander och diplomander och praktikanter och medarbetare som slutar en utbildning eller ett jobb och går vidare till nästa, berömmar man dem för deras *resilience* för att ha klarat av att leverera trots COVID-19. Men vad betyder det egentligen på svenska? I nätbaserade ordböcker hittar vi följande: **motståndskraft, spänst, elasticitet, resiliens (!) slagseghet och återfjädring**. Min svenska stavningskontroll på datorn har inte införlivat resiliens. Hmmm, jag letar vidare. I en artikel i Effektmagasinet, ett av alla dessa magasin som handlade om forskning och framsteg och som inte ges ut längre, hittar jag en intressant artikel med funderingar runt begreppet resiliens av Jonas Gren från 2016: ”Att vara som bambu när det blåser. Böja sig för vinden, men inte knäckas. Resiliens handlar om förmågan att anpassa sig och förändras.” Nu börjar det likna något. Och jodå, ungefär i samma veva kom det in i Svenska Akademiens Ordlista, 2015 för att vara exakt. Det året var antalet nya ord det största sedan 1950 års upplaga. Definitionen där är: ”förmåga t.ex. hos ekosystem att återhämta sig eller motstå olika störningar.” Så det är inget pandemi-ord. Men pandemin har visat oss en ny form av ekosystem, som vi alla är del av. Och det är vår resiliens som gör att vi inte bara kan motstå denna extrema form av störning, utan även anpassa oss och förändras på ett konstruktivt sätt. Nu ser vi ljuset i tunneln. Sommaren tog tid på sig i år men nu är den här. Terrasserna runt om i landet är fulla av glada människor. Vaccineringen ökar takten. Svenska klubbens utomhusaktiviteter har börjat igen. Vi ska fira både nationaldagen och midsommar IRL (=in real life) som man säger. Bladet är som vanligt fullmatat med idéer om trevliga saker att göra utomhus. Och innan vi tar sommaruppehåll kommer vi att publicera ett riktigt kul och spännande program för årets sista månader och början av 2022. Både utomhus och inomhus.



Vår serie om svenska profiler i Belgien fortsätter. Den här gången har vi pratat med Per Engström som ger oss en liten inblick i sitt spännande och omväxlande liv. Han har behövt visa prov på resiliens många gånger – långt innan någon av oss hade förstått innebörden av det ordet. Han är ofta med på klubbens aktiviteter och om du vill veta mer är han säkert glad att berätta. Om du vill ha ett boktips för din sommarläsning är han också rätt man att fråga – han har plöjt igenom en del under sina 90 år.

Vi hoppas att du ska ha stort nöje av detta nummer av e-bladet. Njut av försommaren och vi hoppas se dig vid Manneken Pis den 6 juni och/eller vid midsommarstången den 25 juni.

*Kristina Chunningham*  
*Ordförande i Svenska Klubben i Belgien*

## I år kan vi fira nationaldagen tillsammans - välkommen!

Svenska klubbens medlemmar inbjuds hjärtligt att **fira Sveriges Nationaldag, söndagen den 6 juni 2021 kl 12:30, vid Manneken Pis**, den emblematiske lilla statyn i hörnet av Rue du Chêne och Rue de l'Etuve i Bryssel 1000.

Dagen till ära kommer Manneken-Pis att vara iförd Sverigedräkten mellan kl 9:00 och 18:00. Kl 12:30 kommer vi att arrangera en högtidsstund framför statyn, med sång av Svenska Kören och tal av Sveriges bilaterala ambassadör Annika Hahn Englund, som vi inte har haft glädjen att välkomna i Bryssel sedan före pandemin. Eftersom vi fortfarande måste hålla koll på hur många som kommer och undvika trängsel, är deltagarantalet begränsat till 30 personer. Anmäl dig via den här länken: [bit.ly/Manneken6juni](https://bit.ly/Manneken6juni). Om du inte har anmält dig vill vi be dig undvika att komma och titta på statyn i sin Sverige-dräkt mellan 12:30 och 13:30, men kom gärna förbi vid annan tid under dagen och ta ett glas öl på en närlägen terrass.



## MIDSOMMAR VID SLOTTET

Alla svenska familjer i Bryssel är hjärtligt välkomna att fira midsommar i slottsparken vid Château d'Argenteuil i Waterloo, Square d'Argenteuil 5, 1410 Waterloo, på Midsommardagen, **lördagen den 25 juni**. **Ingen föransöknings behövs**. I Argenteuil har vi hela parken för oss själva. Bjud gärna med vänner! Kom med picknickkorg och filtar att sitta på. **Ta gärna med gröna kvistar och blommor**; från och med 13:30 är barnen välkomna att hjälpa till att löva och klä midsommarstången. **Kl 14:30 reser vi stången och startar med dans och lekar. Drycker och godis kommer att finnas till försäljning**. Vi räknar med att hålla på till mellan 16:30 och 17:00. Vid mycket dåligt väder ställs arrangemanget in. Vi ser fram emot att se er där! Ett samarrangemang mellan Svenska Klubben i Belgien och Svenska Kyrkan i Bryssel.



# KITSCH & KURIOSAVANDRING I BRUEGELS FOTSPÅR

Text och bilder: Tomas Grönberg

**Ä**ntligen träffades vi! Likt kalvar på grönbete mötte femton entusiastiska medlemmar upp i början på maj så snart covidrestriktionerna släppt. Det var klubbens första fysiska aktivitet på femton månader, en Kitsch & Kuriosavandring med fokus på Pieter Bruegel den äldre och hans målningar.

Den sju kilometer långa vandringen utgick från Sint Anna Pede-kyrkan i närheten av Dilbeek, alltså mitt i Pajottenland som med sina för Belgien riktigt böljiga kullar nu turismässigt marknadsför sig som det nordliga Toscana. När Bruegel på 1560-talet i slutet av sitt korta liv flyttat till Bryssel begav han sig ofta just hit med sitt staffli och lät sig inspireras. När man så här 450 år senare står framför de reproduktioner som placerats ut längs vandringsstigen förstår man mycket väl att det var just här som han målade dem.

Inte mycket är känt om Bruegels barndom och man känner inte heller till hans exakta födelseår. Vad man vet är att han blev målarlärling i Antwerpen i tonåren (och gifte sig så småningom med sin målarlärares dotter i Notre Dame de la Chapelle-kyrkan i Marolles där han också begravdes efter sin död 1569) och reste efter lärlingstiden till Italien för att studera de klassiska konstnärerna. Han blev inte särskilt inspirerad av dem, men desto mer av Alperna som han ju var tvungen att ta sig över på vägen. Därav de majestätiska bergsmassiven i bakgrunden på hans revolutionerade landskapsmålningar.

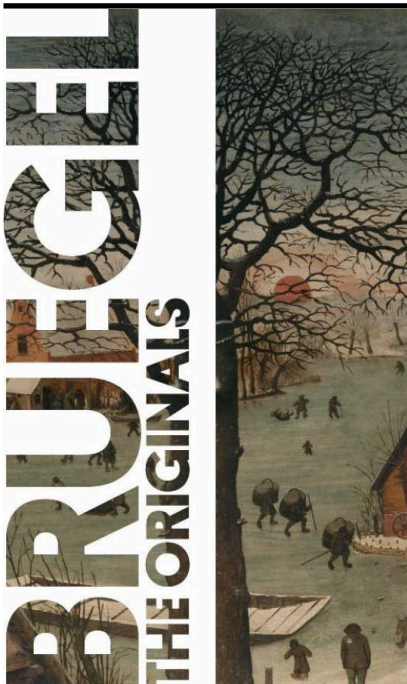
Så är också fallet i ”Jägarna i snön” – konsthistoriens första vinterlandskap – som rönt mest uppmärksamhet från deltagarna. Tre besvikna jägare återvänder tillsammans med sina lika bedrövade hundar till en by efter en misslyckad jaktutflykt. Man riktigt känner vinterkylan och att





det var ordentligt kallt när Bruegel målade den stämmer eftersom den lilla istiden härjade i Europa i mitten av 1600-talet. Men, det finns fortfarande glädje i målningen, representerad av skridskoåkarna i bakgrunden. Målningen har en modern svensk anknytning så tillvida att den inspirerade Roy Andersson till titeln på hans film ”En duva satt på en gren och funderade på tillvaron” som fick första pris på filmfestivalen i Venedig 2014. Den har också iscensatts i två av Andrej Tarkovskijs filmer och flimrar förbi i Lars von Triers ”Melancholia”.

Av melankoli syntes dock intet under vandringen. Humöret var på topp, inte minst under fikapausen där några av deltagarna glatt visade upp sina medhavda servetter med Bruegelmotiv. Vandringen ges igen till hösten. Datum meddelas senare.



## För dig som vill se mer av Bruegel:

”On the occasion of the 450th anniversary of the death of Pieter Bruegel the Elder, the **Royal Museums of Fine Arts** of Belgium celebrate the great Renaissance master through various projects.”

# Vad händer egentligen på Château d'Argenteuil?

Text: Lotten Vallgård

**U**nder de senaste åren har en del förändrats på slottet i Waterloo, men vilka förändringar har skett och hur fungerar verksamheten där nu? Svenska Klubben har intervjuat Mette Österberg, ansvarig för antagning och aktiviteter utanför skolan.



**Vad är det som har förändrats med skolan under de senaste åren?**

- Scandinavian School of Brussels (SSB) som var verksam här i Waterloo under många år, var tvungen att lägga ned under sommaren 2020. European school Bruxelles Argenteuil (EEBA) som SSB hade inlett samarbete med redan år 2016 och som redan året innan hade börjar ansvara för den svenskspråkiga undervisningen på förskole- och primary nivå tog då över all svenskspråkig verksamhet på campusområdet. För tillfället har EEBA 28 svenska elever inskrivna vid den svenska sektionen och därtill några svenska elever som är inskrivna vid den engelska sektionen.

**Vad tror du är den största anledningen till att de svenskar som går på skolan har valt just er svenska sektion?**

- Vi skiljer oss från de övriga europaskolorna genom att vi har betydligt mindre klasser och därmed bättre möjligheter att ge individualiserad utbildning åt våra elever. Argenteuil med sina stora grönområden och slottet är också faktorer som lockar familjer till oss. Vi är en ackrediterad europaskola vilket innebär att alla har samma möjlighet att ansöka hit, inte bara familjer som arbetar vid EU.

**Hur lik, eller olik, är skolgången hos er jämfört med en skola i Sverige?**

- Vi följer den europeiska läroplanen vilken skiljer sig lite från den svenska läroplanen. Vi har till exempel varken obligatorisk hem- och konsumentkunskap eller slöjd men istället har vi möjlighet att lära ut praktiska färdigheter under ämnet "European hours". Vi har ett starkt fokus på språkundervisning och eleverna vid den svenska sektionen lär sig alla både engelska och franska från och med första klass.

**Vad har ni för projekt på gång på skolan nu under våren och sedermera hösten?**

- Vi håller som bäst på att förbereda ankomsten av Lycée Molière, vår partnerskola, som kommer att installera sig här fr.o.m nästa höst. Vi räknar därmed att utöka antalet elever på campus med 30% till hösten. EEBA kandiderar också till att bli en IB skola och kunna erbjuda IB Diploma Programme från och med nästa höst. Vi har kommit igenom alla prov och väntar nu på formellt beslut som skall komma inom de närmaste veckorna.

# Prinsesstårta perfekt till studenten!



**Pris: 30 €/tårta**

**Fyllning:** Välj mellan **hallon** (grön tårta) eller **blåbär** (blå tårta)

Förbeställ senast tre dagar i förväg till Rickard:

**[rickard.bjorkman@svenskakyrkan.se](mailto:rickard.bjorkman@svenskakyrkan.se)**

(Upphämtning tisdagar, onsdagar och söndagar)

**Svenska kyrkan** 

BRYSSEL



## Profilen: Per Engström

Text och bild: Eva Bartholdson

**K**ristina och Eva från Svenska klubbens styrelse hade nöjet att förplägnas med lunch hemma hos Per Engström som var glad att visa oss sina matlagningskonster.

Han gick kurser i matlagning under tidigt 50-tal och har sedan låtit sig inspireras av dofter och smaker från sina många resor jorden runt. Per serverade hemgjord sellerisoppa med färska räkor, färsk fisk bakad i paket med tomat, citroner lök och grönt och som avslutning färska hallon med lite grädde. Utsökt! Det märks att han bor nära fiskmarknaden. Efter att ha växt upp med en pappa som var chef för Lessebo handpapperbruk i Småland gick Per ut KTH 1959 med en fil.lic. i pappersteknik. Idag har efterfrågan på grafiskt papper minskat men på Lessebo tillverkar man fortfarande kvalitetspapper för hand. På de pappersbruk som finns kvar i Sverige har efterfrågan på förpackningsmaterial ökat medan efterfrågan på mjukpapper ligger kvar på en stabil nivå. Med denna bakgrund i bagaget inledde Per efter avslutade studier sin karriär på Holmens bruk i Norrköping, där han fick besöka kunder och därigenom se en bit av världen.

Men Per var sugen på fler äventyr på andra platser i världen så han började på Johnson & Company i Stockholm där han genom företagets expansion i framför allt socialistiska länder fick möjlighet att resa ännu mer. Han tillbringade mycket tid i Sovjetunionen där han hade täta kontakter med bland annat svenska ambassaden och fick möta ledare som Nikita Chrusjtjov, Leonid Brezjnev och Aleksej Kosygin . I Ryssland sålde Per bland annat nyckelfärdiga fabriker från Sverige och fiskebåtar från Lindholmens varv i Göteborg. Han använde mest tyska som

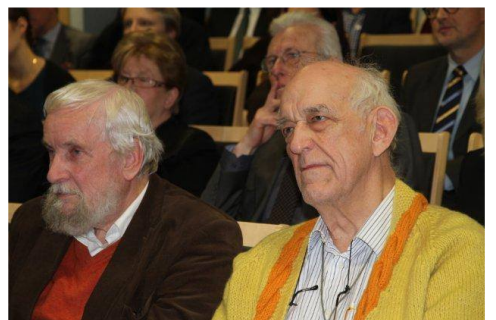


förhandlingspråk vid sina affärer men ryskan fick duga när han skulle förhandla med taxichaufförer.

1972 kom han med familjen till Bryssel för att arbeta för ett kanadensiskt skogsbolag som då ville etablera sig i Europa. Det blev inte så långvarigt, utan Per började istället jobba med en organisation inom shippingbranschen som höll på att etablera sig i Mellanöstern. Han tillbringade 12 år med huvudsaklig hemvist i Kuwait fast med familjen kvar i Bryssel. Han beskriver sitt arbete under denna period som en ”dörrknackare som frågade vad folk ville köpa” såg möjligheter, utvecklade idéer och kopplade ihop dessa med flera stora svenska bolags utbud av produkter och tjänster. Det rådte lite nybygggar- och cowboyanda i arabländerna och möjligheterna tycktes under en kort tid obegränsade. Under 1980-talets början upplevde dock Per att livet i Mellanöstern långsamt började degraderas i takt med att kriget mellan Irak och Iran trappades upp. Han beskrev hur araberna blev alltmer apatiska – ingen köpte något, och inga investeringar gjordes. Innan Golfkriget drabbade Kuwait 1991 hade Per lämnat regionen för gott.

Per stannade i Bryssel och tillbringade tiden med att bland annat engagera sig i Cercle nordique och hjälpa till med Svenska klubbens arkiv. Vi i klubben tar tillfället i akt att tacka honom för hans många insatser som tomte under den årliga julgransplundringen på Svenska kyrkan. Per har en dotter i Stockholm, en son i Bryssel och han kör ofta till Bretagne där han har en andra son, som är veterinär. Han kör också till Sverige för att hälsa på släkt och bekanta. Det är lätt att se att han tycker om att läsa och att samla på sig intressanta böcker samt att han är konstintresserad.

Pers vägval i livet verkar ha avgjorts av vänskap och relationer. När han var ute och rastade sin hund fick han kontakt med en gammal dam, som bad honom flytta in i den lägenhet han nu bor i. Han fångar möjligheterna i flykten och drivs av äventyrlusta och resglädje. Per fyllde 90 år i år och en av hans bekanta som han lärde känna när han var på rehabilitering efter en knäoperation arrangerade en födelsedagsfest via zoom med ett 80-tal deltagare från hela världen. Han stannar i Bryssel för han tycker att han mår bra här och att det finns så mycket att göra. Nu är han ivrig att få ge sig av till Bretagne igen, men först måste han lösa det administrativa för att få ett grönt pass.



## Golf Club Suédois

**Text och bilder: Lars-Ove Roos**

Den svenska golfklubben i Belgien har anor tillbaka till 1950-talet. Klubbens ambition genom åren har varit och är alltjämt att sammanföra svenskar i Belgien kring det gemensamma intresset golf, samt ge alla möjligheten att träffa både goda vänner och nya bekantskaper på olika banor.

Golf Club Suédois har ingen egen bana, istället arrangeras ett 15-tal tävlingar varje år på olika banor, de flesta i närheten av Bryssel. Spelformerna inkluderar slagspel, poängbogey, scramble och matchspel samt spel mot andra nordiska länder. Varannan vår spelas också International Meeting då svenskar i olika europeiska länder möts under tre dagar.

Något International Meeting blev det av förklarliga skäl inte i år men i övrigt har golfen varit förskonad från stränga restriktioner då den distansering vi har vant oss vid är enkel att upprätthålla på golfbanan. Uppslutningen till Golf Club Suédois arrangemang det senaste året har varit glädjande god, i likhet med det blomstrande golfintresset såväl i Belgien som i Sverige.

Golf Club Suédois har ca 50 medlemmar och alla golfare, oavsett handicap, som pratar svenska är välkomna att bli medlemmar i klubben. Avgiften är endast 50 euro per år och medlemskapet ger även rabatterad greenfee på klubbarna Golf de Pierpont och Golf de Falnuée.

Är du intresserad och vill veta mer – Golf Club Suédois finns på [svenskgolf.be](http://svenskgolf.be) och Facebook.



## Swedish Investors' Club

**Text och bilder: Bo Åmell**

SIC är ett brysselbaserat forum för svensktalande med intresse för ekonomi, finanser och kapitalförvaltning. Klubben som grundades 1992 är idag ett mycket aktivt nätverk där medlemmarna delar med sig av information, kunskap och erfarenheter. Sedan 2013 har SIC en systerklubb i Stockholm.

Våra möten med inbjudna talare hålls andra tisdagen varje månad (förutom juli och augusti) över middag på ett hotell i centrala Bryssel. Under pandemin har vi förstas begränsat oss till digitala möten. Presentationerna, som hålls på engelska eller svenska, ges av representanter för banker, kapitalförvaltare, ekonomer eller mediarepresentanter. En lista över våra många spännande talare finns på hemsidan.

Syftet är att SIC:s medlemmar ska kunna ta del av ny information om finansmarknader, produkter och tjänster, men också samtala om ekonomi, politik och andra gemensamma intressen. Livliga men välgrundade diskussioner är ett av SIC:s kännetecken.

Medlemskap är gratis (men man betalar för den av klubben subventionerade middagen). Ordinarie medlem blir den som varit med tre gånger och får då tillgång till vår informativa Facebook-sida.



För mer information om vår verksamhet och kontaktuppgifter, besök vår hemsida: [www.swedishinvestorsclub.com](http://www.swedishinvestorsclub.com), eller kontakta ordföranden Bo Åmell via [swedishinvestorsclub@gmail.com](mailto:swedishinvestorsclub@gmail.com) eller telefon 0491-51 23 88.

# The Belgian-Swedish Association / La Société Belgo-Suédoise

**Text: Caroline De Scheemaeker**

The Belgian-Swedish Association was founded in Belgium in 1933, under the reign of our beloved Queen Astrid and King Leopold III. Its aim consists in developing and promoting the commercial and cultural relations between Sweden and Belgium and the Grand Duchy of Luxembourg. Originally it served as an international chamber of commerce.

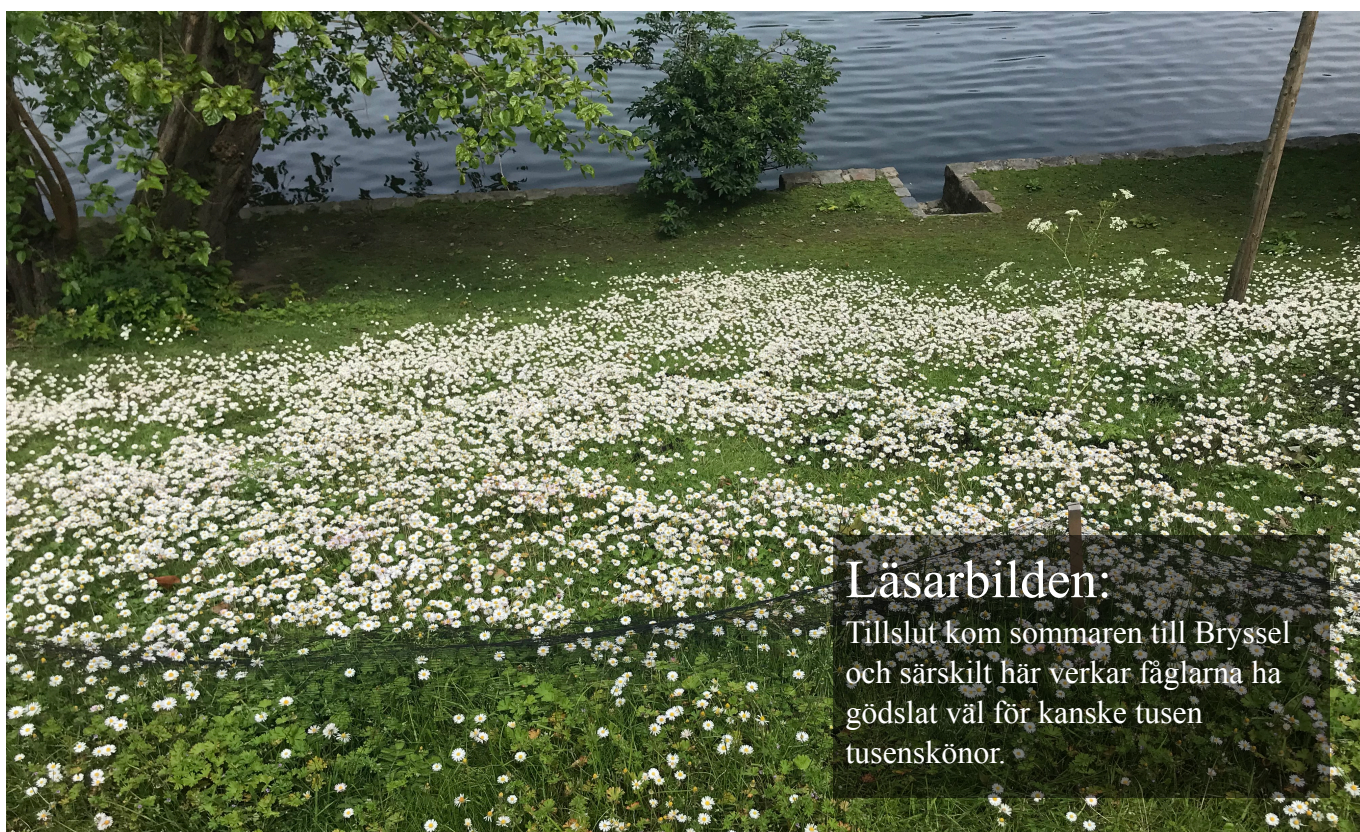
The Association organizes cultural events for Swedes in Belgium and Luxembourg, and Belgians or Luxembourgers having ties with Sweden. We come together for study visits and outings, receptions and dinners, presentations on economic, historical, literary or artistic topics, cultural traditions, informal meetings etc. We have perennial and privileged relations with the Swedish Embassy and Consulates, the Swedish-Belgian Association based in Stockholm, Svenska Klubben Bryssel and Svensk Sammling. The Association is non-political.



**Swedish-Belgian Association**

In the past 88 years the Belgian-Swedish Association played an important role and served the interest of the three countries in economic and cultural domains. We strive to intensify and optimize these relations between citizens, organizations and companies. The Association welcomes all new members whom are interested or willing to contribute. To join, we suggest a yearly fee of 25 € per individual and 50 € per company . The official languages of the association are French and Dutch, besides mainly English today.

Contact: [info@societebelgosuedoise.be](mailto:info@societebelgosuedoise.be) or [info@belgischzweedsevereniging.be](mailto:info@belgischzweedsevereniging.be)



## Läsarbilden:

Tillslut kom sommaren till Bryssel och särskilt här verkar fåglarna ha gödslat väl för kanske tusen tusenskönor.



# 30 år utan varken blod eller tårar

Text och bilder: Carl Johan (Calle) Åsenius

**Inbitna Bladet-läsare anar säkert att det inte ska handla om ett långt och lyckligt äktenskap, utan om Friskis&Svettis. För i år firar Friskis 30 år i Bryssel. Och passionen lever i högsta grad.**

Friskis&Svettis är ett av de mest kända varumärkena i Sverige. Närmare en halv miljon medlemmar gör det till en av de absolut största folkrörelserna – i bokstavlig mening. Ordet "jympa" har till och med blivit ett eget nyord, som betecknar lättsam rörelsegymnastik utan tävlingsmoment.

I resten av Europa och här i Bryssel är vi ännu långt ifrån sådana medlemstal och den märkeskännedomen. Kattmat är fortfarande vad många associerar till när de hör talas om oss för första gången. Här började det alltså 1991, med några entusiaster med utbildning och entusiasm från Sverige som körde igång i Waterloo och så småningom i Bryssel. I dag erbjuder Friskis Bryssel normalt närmare 40 olika pass i veckan på flera olika platser – inom- och utomhus. Vi har egen ledarutbildning med egen kvalitetskontroll och erbjuder varje vecka pre-pandemin närmare ett 1 000-tal personer i rörelse i Etterbeek, Schaerbeek/Schaarbeek, Woluwé, Ixelles m.m.

Grundidén är enkel – lustfylld rörelse till musik. Det handlar om väl utbildade och uppföljda ledare som själva sätter samman rörelseprogram på normalt en timme, där intensiteten följer ett genomtänkt schema (det s.k. "originalreceptet"), med uppvärmning, smidighet, styrka, syreupptagning, nedvarvning, avspänning och stretchning. Den egenvalda musiken stimulerar

rörelsen och varje pass blir unikt. Bland nyare aktiviteter hos oss finns Core/CoreFlex (stärkta bålmskler för att klara skrivbordsjobbet och räckvidd, så du når till översta hyllan), Spin (stationär cykling blir ett lyft för hjärta och lungor), Yoga, Family Circuit (där barn i åldern 8-12 deltar gratis) eller Dans Fusion/Explode (med lagom svåra turer och mer eller mindre intensivt). Nytt för i år är Utefys – högt tempo, intensivare och lite mindre koordination.

Och låt oss inte glömma utomhusaktiviteter som Running, Start to Run och stavgång (Nordic Walking). Stavgång är väldigt skonsam och effektiv träning och en bra träningsform att börja med om man vill ta det försiktigt i början och/eller vill spara knäna. Men hela tiden är grundkonceptet det samma. Och alla ”funkisar” – ett 70-tal hos oss – jobbar ideellt.

Kom som du är och med den ålder och träningsnivå du har. Hur du klär dig bestämmer du själv. Hur mycket du vill jobba kan du också styra – nästan alla rörelser kan anpassas genom små variationer av grundrörelserna. Fråga en ledare eller värd om du är osäker. Men inomhus är det bra med bekväma skor med hyfsad stötdämpning. Och utomhus klär man sig som vädret kräver. En matta kan vara bra att ha med sig (och obligatoriskt inomhus enligt Covid-bestämmelserna).

Enkla grundprinciper gör det hyfsat lätt att överföra Friskiskonceptet till andra länder och kulturer och Bryssel är långt ifrån den enda föreningen utanför Sverige. I dag finns föreningar från Frankrike i söder till Norge i norr. Arbetspråket här är engelska, men i övrigt känner en besökare från Grundsund direkt igen sig om man hamnar på ett pass i Woluwé, Aberdeen eller Paris.

Information utåt sker främst via webbplatsen, [www.friskis.be](http://www.friskis.be), och på passen. Utöver ledaren finns på varje pass en värd, som bland annat informerar om vad som är på gång. Precis som i Sverige ...

Sommarens utomhusjympa är kanske vår bästa reklam. Från mitten av juli till mitten av augusti varje år bjuder vi normalt sedan mer än 15 år på en timmes gratis jympa i en del av Parc Cinquantenaire/Jubelpark. Två gånger i veckan samlas upp till 600 personer på gräset i platanernas skugga och det brukar bli en alldeles speciell stämning. Ett effektivt sätt att visa upp sig och dra nya medlemmar.

I god Friskis-anda är även priserna ”demokratiska”. Fastnar man efter att ha provat på ett pass gratis, så blir inte ekonomin lidande – mindre än 200 euro för ett helt år med hela utbudet, överallt!

Tyvärr är 2021 inget vanligt år och inte heller fjolåret blev som det brukar. Träning och körsång lär vara potentiellt de mest smittspridande aktiviteter man kan ägna sig åt och restriktionerna har varit och är hårda. Med undantag för några veckor i höstas har vi tvingats begränsa oss till att erbjuda pass på skärm. Inte riktigt Friskis-mässigt. Men nu håller vi på att kasta loss och sedan i maj erbjuder vi flera pass i veckan utomhus – med begränsat antal deltagare och obligatorisk bokning, så klart. Och från 9 juni kommer även en del av inomhusaktiviteterna i gång igen, om bestämmelserna så medger.

På [friskis.be](http://friskis.be) hittar du all information om utbud, priser m.m. och om hur man gör för att boka ett prova-på-pass. Kraven på spårbarhet gör det lite krångligare än det borde vara, men så är det. Och jag lovar: det är värt besväret!

Vi ses!





## Även i Svenska kyrkan i Bryssel händer det saker den 6:e juni!

**11.00:** Högmässa, både på plats och på livesänd på Facebook.

**12.00:** Kyrkkaffe på terrassen.

**13.00-16.00:** Kaféet öppet både för fika på terrassen och för take-away. **Just denna söndag kommer det säljas jordgubbstårta.**

**Mer information hittar du på:** <https://www.facebook.com/svenskakyrkanibryssel> och <https://www.svenskakyrkan.se/bryssel>

# Bokrecension: Lastbart

Recension av: Lars C Tisell

Författare: Björn Hellberg,

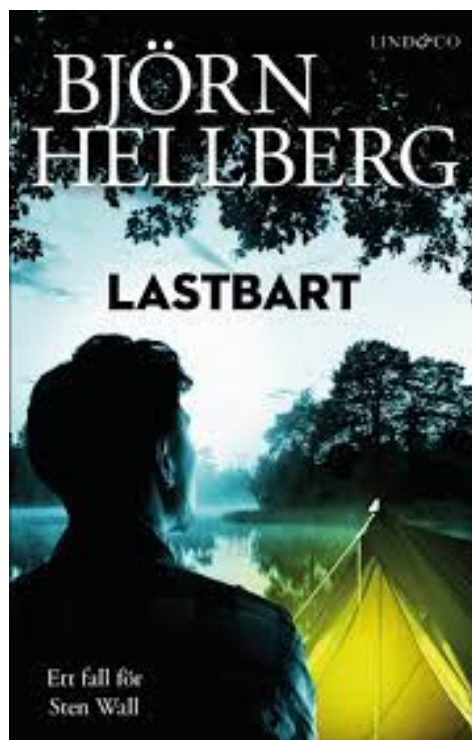
Genre: Deckarroman

Förlag: Lind&Co

**B**jörn Hellberg, journalist och tv-profil, har skrivit tjugofem deckarromaner om kommissarie Sten Wall och hans polisarbete i staden Staden, som han kallar sitt eget Laholm. Det är här det hänt de mest fruktansvärda illdåd genom åren som kommissarie Wall tvingats ta hand om och lösa. Nu är det dags igen i nya boken *Lastbart*.

Det är midsommar i den lilla staden och det doftar hopp och glädje, blommor och kaffe i bersån och man ser segelbåtarna med sina segel i Laholmsbukten, men så inträffar ett mord och en person blir vittne till det. Ögonvittnet förstår att mördaren har sett honom och förstår att han kan bli nästa offer. Kommissarie Wall får inte den stilla midsommar han hoppats på. Han tvingats sätta in hela sin polisstyrka i jakten på mördaren och skyddet av vittnet. Vad sker...?

Vi som läsare får vara med på en rapp resa i jakten på mördaren. Björn Hellberg kan bygga upp bra spänning och sträcka ut polisnokandet för kommissarie Wall till små godbitar att läs-njuta av. Det går undan på sidorna och snart börjar man ana ett mönster, ett schema att hålla sig till i sitt eget lösande av historien. Det är trevligt att läsa Hellberg. Han skriver mysypys-rysare att njuta av.

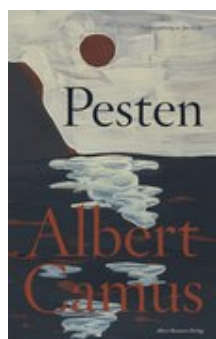


---

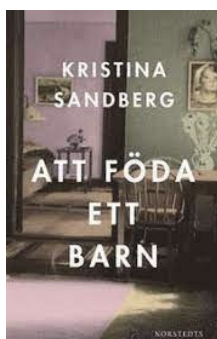
## Boktips för svensk läsning utomlands

**Ä** Text: Lotten Vallgård  
r man en svensk som bor i Belgien är det inte alltid enkelt att köpa nya böcker på svenska. Vissa kanske då väljer att läsa på till exempel engelska istället - men här kommer tre tips på hur du kan läsa de böcker du vill på ditt modersmål.

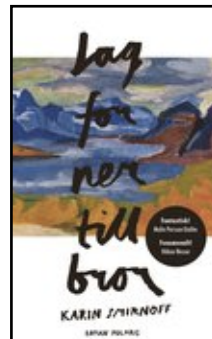
**Bokus** är för tillfället den största svenska bokhandeln som levererar beställningarna till Belgien. Utöver [bokus.com](http://bokus.com) kan man alltid vända sig till **Svenska kyrkan i Bryssel** som både tar emot dina färdiglästa böcker och säljer begagnade böcker i bra skick. Ett tredje alternativ är att vända sig till någon e-boktjänst. De största är **Storytel** och **Bookbeat**, där kan du med en prenumeration både lyssna och läsa för fulla muggar. Här följer tre boktips:



*I nyöversatt tappning får vi läsa om en annan pandemi, från tragik till hopp, med ett vackert målande språk.*



*I den första boken i triologin om Maj följer vi en ung hemmafru på slutet av trettiotalet.*



*Här, i ännu en triologi, läser vi om "janakippos" trasiga relation till hembygden och hur den på ett brutalt sätt under barndomen gick sönder.*

# PUSSEL

Text: Olof Nordling

**U**nder Belgiens andra Covid-våg kom vi på ett nygamalt sätt att fördriva tiden - lägga pussel! Fram med vad som fanns i skåpen och när de tog slut blev det inköp i den lokala pappershandeln. Där sinade pusslen också eftersom många andra hade fått samma ljusa idé - det visade sig att försäljningen av tusenbitarspussel i Europa hade gått upp med 400 procent! Pusselmarknaden växte snabbare än børsindex och ikapp med den fabulösa kursen för kryptovalutan Bitcoin. Om det ändå finnes en "Pusselbitcoin" med samma kurs så vore vi förmögna på våra bitar!

När pusselbristen tilltog upptäckte hustrun att man kunde beställa på nätet och få pusslen levererade till närmaste bokhandel, till fromma också för det lokala näringslivet.

Orderbekräftelsen hade dock en illavarslande eftersläng: "Det kan dröja, eftersom många köper dessa varor. Vi meddelar per email när leverans kan väntas!". Jovisst - vi väntar fortfarande på besked om "när leverans kan väntas", så vi får klara oss med befintliga pussel och till nöds lägga om något gammalt.

Själva pusslandet sniglade fram i lagom takt, men ibland drabbades vi av lömska pusselbitar som fick fötter och bara försvann. En del hann rätt långt innan vi lyckades få fatt i rymlingarna där de låg maskerade till mattmönster, som pusselbitskameleonter eller kanske kryptopusselbitar! Under pågående pussling utfärdades därför totalförbud mot dammsugning, en aktivitet som bara tilläts när ett pussel blivit färdiglagt utan gluggar. Det kunde bli långt mellan varven, beroende på hur konstifikt det aktuella pusslet var skapt. Värst hittills var ett tusenbitars med interiören från en av Europas mest anrika och välsorterade bokaffärer, Lello i Porto. En boaserad inredning med nästan bara bruna bitar, om än i olika schatteringar av brunt. Det tog två veckor blankt! (Sedan dess har vi fått tips från pusselproffs att man kan dammsuga när som helst, bara man sätter en strumpbyxa över munstycket.....)

Så hände något märkligt! I ett pussel med tecknat Brysselmotiv, Grand' Place förstås, fanns några bitar som inte passade in. Sådant händer ju och det brukar lösa sig på slutet - bitens







hemvist var väl bara missförstådd eller någon annan bit kunde ha hamnat fel. Inte här - och det var inte en bit utan flera! Dessutom kunde man lägga ihop dem som ett litet delmontage! Åtta stycken! De blev över när pusslet var färdigt och visade sig vara dubletter till ett fasadavsnitt på nordostsidan av Grand' Place, i huset Le Roy d'Espagne, ovanför brasseriet med samma namn!

Först tänkte vi att det var ju hyggligt av fabrikanten att skicka med reservdelar - de vet väl hur ouppfostrade, illvilliga och rymlingslystna deras bitar kan vara! Sedan tänkte vi att så himla generös är nog inte tillverkaren, så vi skickar tillbaka bitarna till dem och meddelar att vi lagt färdigt pusslet, gluggfritt, utan dessa åtta bitar. Det borde imponera såpass att de skickar ett nytt pussel i ren beundran över vår duktighet. Sedan slog det oss att det kan vara någon stackare som inte alls har fått dessa bitar i sitt Grand' Place-pussel! Hemska tanke - ett annat par kanske kröker ryggen över varje mattstump på jakt efter bitarna och vänder sedan ut och in på dammsugarpåse och soptunnor eller anklagar husdjur och barnbarn för att ha slukat dem. Utan resultat! Vansinne, kall gröt och svältdöd! Detta får inte ske så vi gör nu ett allmänt upprop till andra pusselläggare i E-bladets läsekrets: **Hör av er om någon saknar åtta bitar i en Grand' Place-fasad!** Vi behåller dem tills nästa nummer och begär inte ens hittelön, eftersom pussel-hausen antagligen är en bubbla som spricker när pågående massvaccinering öppnar tillvaron för annan sysselsättning. Då står folk där med ett överflöd av pussel! Redan lagda dessutom och förmodligen dömda att bli ett oönskat framtida arvegods för ättlingarna!

# Napoleon Bonaparte: 200 år efter hans död och arvet runt omkring oss

Text: Frida Rivière Dannerstedt

**D**en 5 maj 1821, för exakt 200 år och en månad sedan, dog Napoleon Bonaparte i exil på ön Saint Helena. För att minnas detta i år organiseras en serie evenemang runt omkring och speciellt i Waterloo.

## Utsällningen: « Napoléon : de Waterloo à Sainte-Hélène, la naissance de la légende »

Den fantastiska Mémorial de la bataille de Waterloo 1815 anordnar från 5 maj till 18 oktober 2021 en ny utställning med titeln "Napoleon: från Waterloo till Saint Helena, födelse av en legend". Temat som föreslås av minnesmärket gäller perioden 1815-1821. Denna utställning kommer att anordnas med en serie föreläsningar. Öppet varje dag i juni mellan 10.00 – 18.30. <https://www.waterloo1815.be/>

## Historiska utomhusaktiviteter runt Lejonkullen

Vid la Butte de Lion kan man boka olika aktiviteter på onsdags- eftermiddagarna samt helger, lite som på Skansen, med riktiga aktörer i färgglada uniformer som lyfter fram hur det var att leva som soldat 1815 och deras levnadsvillkor, en unik upplevelse.

<https://www.waterloo1815.be/animations-de-reconstitution-historique/>

## För det yngre: « L'Empire en Playmobil® »

För barn finns en ny utställning där de kan lära sig historien medan de har kul på Wellington muséet i Waterloo centrum. Här finns bland annat en mycket stor modell av slaget i Waterloo med Playmobil®-figurer. Öppet varje dag mellan 9.30 – 18.00.

Biljetter bokas i förväg på nätet:

<https://www.museewellington.be/?lang=en>

## För dem som vill ha ett minne: en guldsticka i 24 karat

Efter succén 2015 med det kommemorativa euromyntet av slaget i Waterloo ger La Monnaie de la Belgique ut en special utgåva i form av guldsticka för 200-årsjubileumet av Napoleons död.

<https://www.lamonnaiebelge.be/or/sans-tva/napoleon-goldbar-2-5-grammes>

## För dem som vill gå i Napoleons fotspår: La ferme du Caillou

Slagfältet från 1815 fick status som skyddad plats genom lagen som trädde i kraft 2 augusti 1914. Här finns utspjätt ett dussintals monument, minnesplattor och andra memorabilia från striden, för att inte tala om museerna som presenterats ovan. Napoleons sista vistelse ort i Waterloo är la ferme du Caillou mellan den 17 och 18 juni 1815. Öppet varje dag mellan 9.30 – 18.00. Biljetter bokas i förväg på nätet:

<https://www.dernier-qg-napoleon.be/en/home/>



## **V**ad finns kvar av Napoleons reformer i det dagliga livet? Här kommer lite fakta om det som gäller även idag i Belgien.

**Text: Frida Rivière Dannerstedt**

Den 18 augusti 1811 tvingade Napoleon alla att välja **ett fast efternamn**. Efternamn hade varit i bruk under en tid vid början av 1800-talet, men Napoleon såg till att man valde en definitiv stavning, så att förvirring inte längre skulle ske. Det gjorde det lättare att få folk att betala skatt och att skriva in sig som soldat. I Belgien hade kyrkan varit en föregångare till registret under en tid, men det var inte fullständigt. Napoleon utvidgade detta ytterligare och introducerade det i hela Frankrike.

Visste du att belgiska civillagen till stor del går tillbaka till Napoleon? Napoleon satte flera advokater i arbete för att skriva en civillag som skulle kombinera allmän lag (särskilt från Paris), värdena i den franska revolutionen och aspekter av romersk lag. Lagen dök upp under namnet "Code civil" men kallades ofta helt enkelt "**Code Napoléon**" efter upphovsmannen. Efter civillagen (code civil) följde en strafflag (code pénal).

I stort sett har gränserna för Belgiens nuvarande provinser dragits av Napoleon. Efter erövringen av den franska republiken **delades regionerna upp i 'départements'**. Vet du vilka regler som Napoleon tillämpade? Som i Frankrike valdes dessa départements med cirka 300 000 invånare. De flesta départements fick namn med hänvisning till floder: Departement Leie (Västflandern), Departement Schelde (Östflandern), Departement Twee Neten (Antwerpen), Departement Nedermaas (Limburg) och Departement Dijle (Bryssel och Brabant).

Under Napoleon utökas det europeiska vägnätet enormt mellan de större städerna. Den största vägen från den tiden var **Route impériale 2**: som gick från Paris till Amsterdam, genom dagens Belgien. Sträckan av den vägen finns fortfarande. Den kallas N6 från Frankrike till Bryssel och N1 från Bryssel till gränsen till Nederländerna. I Nederländerna kallar de fortfarande den vägen "Napoleon-vägen".

Fransmännen introducerade också standardenheter som **liter, meter och kilo** under Napoleon. Men också introduktion av gatunummer och postkoder. Från att ha infört dessa komplexa samhällsreformer så var det slutligen Ohains håll vägar som skulle störta Napoleon, som citerats av Victor Hugo i *Les Misérables*.



Svenska klubben i Belgien  
Ditt svenska nätverk i Belgien

Tack för att du har läst detta nummer av E-Bladet!

Nästa nummer kommer ut i september. Vi blir jättegglada om du vill bidra med texter eller bilder.

Du kan alltid nå oss på mejl: [svenskaklubbenbelgien@gmail.com](mailto:svenskaklubbenbelgien@gmail.com) och du hittar mer information på vår hemsida: [svenskaklubbenbelgien.org](http://svenskaklubbenbelgien.org).

Tills dess! Glad nationaldag och hoppas vi ses snart!



Tack till alla medlemmar som deltog på årsmötet 24 mars som ägde rum på Zoom!